

EDITORIAL

Un 9 d'Octubre seqüestrat

En el numero 13, d'octubre de 2007, nos queixavem de que la provesso civica del **9 d'Octubre** haguera "devingut en poc mes que el passacarrer de qualsevol festa". En particular descrivíem lo ocorregut dos anys abans, que era lo comu en eixa epoca: "Molta gent començà a travessar per davant de la Senyera, el protocol desaparegue, la comitiva es trencà...", i lamentavem "la perdua de solemnitat i contingut reivindicatiu de la celebració".

¡Quí nos anava a dir que **enyorariem** aquella estampa! Per lo manco, en aquell moment el poble podia acostar-se a la **Real Senyera** i participar en la celebració. Enguany, en l'excusa de les "mides sanitàries", no es que l'acte haja segut solemne, es que ha segut **seqüestrat** per les autoritats.

Començant per la **restricció** del numero de colectius. Es de supondre que han resistit la tentació d'aprofitar per a relegar a **Lo Rat Penat**; encara pesa el fet de ser l'entitat que recuperà la celebració.

Lo que crida l'atenció es el protagonisme que se li ha donat a la **Societat Coral El Micalet**, com sorprenent es que l'haja volgut assumir. Recordem que els seus membres no creuen en la patria valenciana, sino en els quimerics "**països catalans**". Per cert, que portaven un gran estandart en l'escut de **Valencia**, pero només se podia vore el cairo de les quatre barres. Algu els havia furtat la corona i no s'havien donat conte. ¡Qué borinots!

Una atra faena fon la **falta d'informació** als colectius que volien participar darrere de la comitiva oficial, que el mateix dia 9 encara no sabien cómo anava a transcórrer l'acte ni a on havien de situar-se per a unir-se a la comitiva. Les **associacions valencianistes** emplaçades en una tanca al costat del carrer de la **Sanc**, a la part dreta de l'edifici de l'ajuntament, en l'últim moment s'enteren de que han de rodejar est immobile i un atre mes, en una revolta interminable, per a accedir per l'únic lloc habilitat, a la part esquerra, enfront del carrer **Periodiste Azzati**. Si injustificable era posar mides tan estrictes, encara mes era fer-ho sense informar als interessats. Tant es aixina que inclus membres de **Compromís**, de **Podemos** i del **PSPV-PSOE**, se quedaren sense accedir perque també ad ells els havien donat informació errònea. Es lo que ocorre quan a la mala intenció s'unix l'incompetència.

Una vegada incorporats a la comitiva (a una distancia quilometrica per darrere d'ella, en realitat), nos conduïren per una ruta alternativa a la de la comitiva oficial i a l'aplegar al **Parterre** no se podia accedir per cap lloc. Estava totalment tancat. De fet, inclus la **Cort d'Honor de la Fallera Major** se quedà sense poder en-

trar per a presenciar l'ofrena a **Jaume I**.

No tenint forma de passar per a seguir a la comitiva oficial pel carrer **Colom**, haguérem de pegar mija volta i enfilar el carrer la **Pau** de tornada. Cada tros per un costat. L'organización mes caotica que se puga imaginar.

Es lo que passa quan les coses se fan per obligació, pero sense devocío. Per als actuals governants el 9 d'Octubre es un tramit que s'ha de complir, i poc mes. En tot cas, es l'ocasio de fer-se alguna foto "amable" que suavise el seu recalitrant catalanisme.

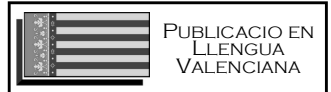
La cosa no acaba aci. Per la vesprada era la tanda de la ya habitual **Entrada de Moros i Cristians**. Tantes mides per a evitar aglomeracions pel mati i per la vesprada el public s'amontonava a les vores del recorregut sense cap classe d'impediment. Una prova mes de que les restriccions del mati no estaven en realitat motivades per la pandèmia.

Per una atra part, en una jornada en la que se negà l'autorización a varies manifestacions per coincidència de recorreguts, s'autorizó a dels radicals de **ARRAN** i la **CUP**, quan coincidia a la mateixa hora en l'Entrada, lo qual obligà a desviar les comparses. **Vicente Roig**, president de la **Federació de Moros i Cristians de Valencia** expressava que s'havien sentit "ninguneados" i "pisoteados".

Roig també fon testic de cómo, abans de que entrara la primera comparsa en la plaça, "cuarenta chavales escoltados por la Policía Nacional, no eran más, pero que entraron por la calle San Vicente Mártir coreando consignas a favor de los Países Catalanes y diciendo proclamas independentistas" (Las Provincias, 10-10-21). Sense dubte eren els mateixos que havien irromput en la plaça dels **Furs** interrompent un atre acte, l'organizat per varies associacions valencianistes —entre elles el **Rogle**— baix la plataforma **Accio Regne de Valencia**, i per **L'Encontre**.

Per segon any, la Senyera facsimil del **GAV**, eixia per la vesprada protagonisant una provesso festiva i reivindicativa. Començà en el Parterre i acabà, com s'ha dit, en la plaça dels Furs, en un discurs i el cant del **Himne de Lluita** (que fon el que interromperen) i el **Himne Valencià**.

I a l'any que ve tornarem a eixir, i a l'atre, i a l'atre..., perque el 9 d'Octubre no es dels polítics, es de tots els valencians, i per mes trampes que nos posen, per mes millons que gasten en subvencionar als seus, per mes cadells que traguén a passejar pels carrers cridant imbecilitats i per mes autobusos que nos apleguen del nort per a insultar-nos per la vesprada, seguirem reivindicant el nostre dret i el nostre orgull de ser i sentir-nos valencians.



LA CITA

El chicotet fet evident que se repetix a lo llarc de l'història: l'únic resultat de la repressió es l'enfortiment i l'unio dels reprimits.

John Steinbeck

SUMARI

- 1 EDITORIAL: **UN 9 D'OCTUBRE SEQÜESTRAT**
- 2 LLISTAT: **ACTIVITATS CULTURALS**
- 3 PATRIMONI VALENCIÀ: **EIXIDORS DEL TRASLLAT DE LA MARE DE DEU**
- 4 JOCS TRADICIONALS (LXXIV): **S'HA CAGAT EN L'ESCALETA**
- 5 RESENYA BIBLIOGRAFICA: **A LES PORTES D'UCRO**
- 6 PATRIMONI VALENCIÀ: **EIXIDORS (Continuació)**
- 7 NAIX CLAUS DE LLIBERTAT
- 8 RONDALLA: **VERITAT I MENTIRA**

ACLARIMENT

Esta publicació està redactada en les Normes d'El Puig. Encara que es una obra colectiva,

l'encarregat de la redacció final de cada articul te llibertat per a fer-ho en la normativa d'accentuació de la seua preferència. Este tema es motiu de debat, pero no de divisio, entre nosatres.

AVIS

Enguany, en la loteria de Nadal, **22 de decembre de 2021**, jugem al **90337**

Contacte en nosatres per a fer-se en participacions (3 €).

No necessita, en canvi, contactar en nosatres per a fer fotocopies d'est eixemplar per a repartir entre amics i coneguts. Tampoc per a dir-nos lo que opina d'estos destarifat avisos; ya nos ho podem imaginar.

ACTIVITATS CULTURALS NOVEMBRE DE 2021

Trobarà més informació dirigint-se a les respectives associacions:

Aellva (Assoc. d'Escriptors en Llengua Valenciana)
C/ Alt, 64. 46003 Valencia C.
688903461
www.aellva.org
secretaria@aellva.org

Convencio (Convencio Valencianista)
www.convenciovalencianista.org
cvalencianista@gmail.com

2, 3 i 4 Nov 19:30 h. Ateneu Mercantil. Pça. Ajuntament, 18. Valencia C.

XXIX JORNADES DE LA AELLVA

"L'Albufera: present i futur".

• Programa de les Jornades:

2 Nov (dmt) Saló Stolz:

Ricart Folgado: "Els foncs de la Devesa i l'Albufera de València".

Gerardo Stübing: "Biodiversitat vegetal de l'Albufera i Devesa del Saler".

Ampar Orellano: "La fauna de l'Albufera i el seu aprofitament".

3 Nov (dmc) Saló Stolz:

José Caballer: "La peixca en l'Albufera des de 1238".

Antonio López: "La vela llatina i la seua implicació en l'Albufera".

José Ramon Ibor: "Les construccions a l'entorn del llac de l'Albufera".

4 Nov (djs) Hall 6ª planta:

Luis Franch: "Present de l'arròs en el Parc Natural de l'Albufera".

Herminio Boira: "La vegetació prístina de l'Albufera i la seua evolució".

Miguel Jover: "El futur de l'Albufera".

Se regalarà el llibre que conté les ponències a qui assistisca a les tres jornades

+Info: **Aellva**

20 Nov (dissabte) 14:00 h. Rt. "Albufera". Pça. de la Sequiota, 5. El Palmar.

DINAR DELS ESCRITORS.

Entrega del guardo com a **Escritor de l'Any** a Lucas Grao i Silvestre, que llegirà als assistents un relat realitzat ad hoc.

Se presentaran els llibres:

-*El secret del Bove*, de Sito Sanchis.

-*Xavier Casp inexplorat*, recull de poesia majorment inedita.

-*LLAR (Lletres, Aforismes, Relats)*, de Josep Cubells.

Preu: 30 €. El preu inclou un passeig previ en barca per l'Albufera (confirmar assistència).

Reserves: Ricart Folgado 607 31 00 93

+Info: **Aellva**

COLABORA EN EL ROGLE

Donar difusió ad esta publicació es la millor forma de col·laborar en nosatres. També pots fer-te **soci** (36 € a l'any) o **col·laborador** (12 € a l'any), i t'enviaré a casa tots els numeros que es publiquen durant l'any.

Si tens voluntat de fer alguna puntual aportació econòmica, també te quedariem molt agraïts. El nostre numero de conte, en **Caixa Popular**, es:

ES52 3159 0018 1926 1586 4721

PATRIMONI VALENCIÀ

COL·LABORACIÓ

Eixidors del Trasl·lat de la Mare de Deu

Esta associació és una organització pública de fidels sense ànim de lucre constituïda en la **Real Basílica de Nostre Sra. dels Desamparats de València**.

Per a trobar els seus orígens nos hem de remontar als anys 80, quan un grup dels que es reuneixen en la basílica per al **Trasl·lat**, varen començar a quedar d'un any per a un altre; a poc a poc el grup es va fer més numeros, decidiren nomenar-se **EIXIDORS**, ya que tots

ells volien eixir junt a la **Mare de Deu**. També varen decidir fer-se una camiseta taronja per a acudir al trasllat i poder-se localitzar uns ad altres més fàcilment. Com a inici de la seua participació consideraren adequat fer un sopar de germanat, per a, en acabant, dirigir-se a la basílica, participar en la **Descoberta** i posteriorment en el Trasl·lat.

Baix eixos plantejaments, despuix del Trasl·lat de 2010 i al prendre consciència del volum alcançat, aixina com de les diverses reunions convocades, decidiren que lo millor era convertir-se en una entitat dins de la pròpia Basílica i d'esta manera canalisar el potencial que tenien els EIXIDORS, ya que la seua voluntat no sols era lúdica o de devoció: tots volien ajudar als necessitats, i precisament en el si de la pròpia Basílica ya existien projectes que es dedicaven a ajudar a la gent, seguint els passos del pare Jofré.

EL 29 d'octubre de 2010 tingué lloc la celebració de l'assemblea fundacional de l'actual associació, iniciant-se seguidament les gestions oportunes davant la Basílica, el **Arquebisbat** i el **Ministeri de Justícia**, per tal de complir en els tràmits l·legals, els quals finalisen quan el 29 d'abril de 2011 el Ministeri de Justícia nos comunica que la nostra entitat ha segut inscrita en el Registre d'Entitats Religioses.

Al mateix temps tramitem i aprovem els Estatuts de l'Associació i el Reglament de Règim Intern.

D'esta forma el grup d'hòmens i dones que en fervor i devoció acodien de forma anònima al trasllat ara ho farien com a membres de l'Associació **EIXIDORS DEL TRASLLAT DE LA MARE DE DEU**.

Des d'eixe moment el nostre objectiu principal és el de col·laborar en l'organització del Trasl·lat de la Mare de Deu el segon dumenge de maig, seguint les indicacions donades des de la Basílica, tant en les diverses tasques prèvies a l'event, com durant el propi trasllat i la recepció en la **Catedral**.

Pero és la part de col·laboració en els més necessitats la que realisem durant tot l'any. Varem començar gestionant els nostres recursos per a col·laborar en la fundació **MAIDES**, optimitzant-los per a augmentar cada any la nostra aportació econòmica. Més tart varem iniciar una arregaçada d'aliments i d'utensilis que realisem dos vegades a l'any per aportar-ho a dita fundació.

Mes recentment iniciarem la nostra col·laboració en **PROVIDA** i en **VILLA TERESITA**, dos projectes més que hi ha dins de la Basílica.

El número de membres en el primer Trasl·lat, constituïda ya l'associació, era d'un total de 173, de diferents poblacions de **València** i per supost de la capital. El nostre creixement ha segut constant i en l'actualitat dupliquem el fundacional (entre els adults, juvenils i infants).

Tot el que s'incorpora a la nostra associació té molt clar que en això no adquirix cap privilegi per a tindre un millor lloc durant el trasllat, ni durant la nit prèvia. El Trasl·lat el fa el poble valencià i nosatres només col·laborem, junt ad unes altres entitats, per a

que des de la **Descoberta** fins a l'entrada en la Catedral tot fluïxca de la millor manera, auxiliant als que ho necessiten, protegint l'imatge de la **Patrona de València**, als que en cada moment l'estan portant i la zona de l'altar en la **Sèu**. Tot això seguint les directrius marcades cada any per la Basílica.



EIXIDORS BARREJATS ENTRE LA GENT



FOTO DE GRUP

Continúa en la pagina 3

S'ha cagat en l'escaleta

Era este un joc per a chics un tant brutots i en ganes de descarregar adrenalina.

El numero de jugadors era lo de menys. En acabant de triar qui paga, es dir, qui ocuparà la posició mes incomoda del joc en primer lloc, els demes fan a modo d'un corredor i se preparen per a "calfar" esquenes.

Qui paga se situa a l'inici del corredor, preparat per a travessar-lo i eixir "sancer".

Te tres frases que usa com vol: "Chinches i caparres", "Sant Vicent" i "S'ha cagat en l'escaleta". En unes autorisa a que els demes li peguen, i en les atres ho prohibix; l'idea es canviar d'una ad atra de repent, de manera que ad algu se li'n vaja la ma quan acaba de prohibir-ho. Llavors, qui s'ha equivocat, es ara qui paga.

Quan elegix "chinches i caparres", mentres diu "chinches" espayet i allargant la paraula (chincheeee...) passa ballant, fent el borinot i ningú li pot pegar; pero quan canvia a "¡Caparres!" es tot lo contrari. Només pot fer este canvi una volta, per tant era mes freqüent començar per "caparres" i canviar a "chinches".

Si diu "Sant Vicent", entra en el dit en alt, i circula al ritme que vol; si algu li pega, eixe paga.

En qualsevol moment pot canviar de frase.

Si diu: "S'ha cagat en l'escaleta", li cau damunt una pluja de palmades que ha d'aguantar com puga.

Aixina fins que algu s'equivoque i pague, salvant al participant.



CHIC EN CAPELL, XABIA, DE JOAQUIM SOROLLA, 1905

RESENYA BIBLIOGRAFICA

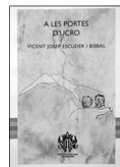
J.B.A.

Escuder i Bisbal, Vicent Josep

A les portes d'Ucro

Premi "Manuela Solis Claràs"

Edita INEV. Valencia, 2021 (195 pàgines)



La novela que recomanem fon guardonada pel **Institut d'Estudis Valencians** en el "**Premi de creacio Manuela Solis Claràs**".

Estem davant d'un relat en el que l'imaginació de l'autor nos presenta una serie de vivències que podrien ser de lo mes quotidianes, a l'hora que nos escabuça en una cultura i terra que nos queda molt llunt.

L'autor planteja qué fariem si nos trobarem unes pistes, sobre un fet extraordinari, entre la correspondència de dos grans lletrats de principis del segle XX. D'esta manera, en esta troballa, comença la novela, la qual es mou entre l'investigació, l'intriga i el misteri i en la que se mos convida a recórrer diferents escenaris, des d'una senzilla estancia en **Valencia ciutat** fins a unes sucoses visites a la **Terra del Foc** chilena, a on discorre gran part de l'accio. S'interrelacionen llocs, situacions i personages; uns protagonistes que formen part de cultures diferents, de mons distints, pero que tenen en comú l'estar amenaçats, en perspectives de desaparèixer, encara que per motivacions i circumstancies distintes.

Conèixerem mes sobre la vida de personages que marcaren una epoca vists des d'una perspectiva diferent. Moments senyalats que passaren desapercebuts i histories que es repetixen a pesar de la distancia que les separa. Tot gira entorn a una correspondència i les misterioses pistes que conté, pero sense oblidar el tracte en la gent, les amistats, la lluita per la supervivència i l'amor d'una parella peculiar. Un matrimoni que, en esta busca d'un mon extraordinari, reviu temps passats, i que espera aprofitar al maxim el temps del que disponen i no deixar escapar eixa oportunitat que els permetia viure junts fins al final de les seues vides.

PATRIMONI VALENCIÀ

Eixidors del Trasllet de la Mare de Deu

Ve de la pagina 2.

Aixina mateix, des de que som associació oferim tres misses anuals en la Basílica. La principal té lloc en el més de maig, en concret el divendres posterior al **Besamans**. En anterioritat ne realisem una com a preparació al trasllat, la qual té lloc el divendres següent al dilluns de **sant Vicent**. I l'atra té lloc el tercer divendres del més de novembre.

El nostre dècim aniversari va ser en 2020, pero en esta pandèmia que estem patint no varem poder celebrar-lo, aixina que enguany, per al 29 i 30 d'octubre, organisarem els actes de commemoració de la nostra fundació i, en col·laboració en la **Parròquia de Sant Josep Artesà**, hem portat l'imatge de la Mare de Deu dels Desamparats a la **Ciutat Fallera**, organisant diferents activitats per a majors i menuts, realisant també una arplegada d'aliments a benefici de **Càrites Diocesana** i de la fundació MAIDES.

Dins d'esta celebració, el divendres 29 presentarem oficialment el llibre que l'associació ha editat en motiu de l'aniversari —en una portada dissenyada per **Ceballos&Sanabria**— en el que plasmem la nostra historia, la nostra devoció i la nostra ajuda a entitats que treballen pel bé dels més necessitats.

Com es habitual en les misses que organisem, en la del dissabte 30 per la vesprada nos va acompanyar el **Cor AACEMA**, aportant les seues veus una gran solemnitat.

Tenim l'esperança que en 2022 podrem tornar a gojar de la celebració del

Trasllet, encara que possiblement en algunes modificacions respecte del seu format conegut fins ara, que evidentment aniran en funció de l'evolució de la pandèmia; pero tenim total confiança en el poble valencià, que ha demostrat sobradament que sap adaptar-se a les adversitats per a seguir vivint les seues tradicions.

La forma de contactar en nosatres és per mig de la direcció de correu electrònic: secretaria@eixidors.org.

Joan Josep Gimeno Chinillach



PORTADA DEL LLIBRE EDITAT EN MOTIU DEL DÈCIM ANIVERSARI

Rogle en Internet

Facebook: **Rogle Constanti Llombart**

Twitter: **@rogleconstanti**

Tots els eixemplars editats fins ara estan en:

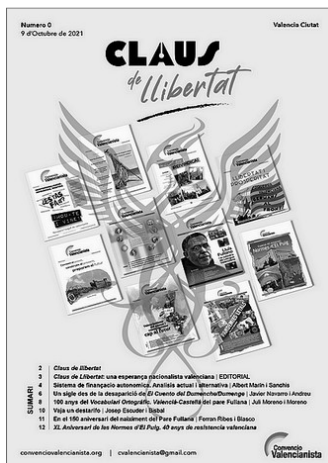
www.rogleconstantillombart.com

www.pjvalencianista.org

Naix Claus de Llibertat

Convenció Valenciana recupera la capçalera **Claus de Llibertat** que **Taula Nova Valenciana** creara en 1985. Este sera el nom, des d'ara, de la publicació **Dossiers** que anualment editava esta associació a l'entorn de la festa del **9 d'Octubre**.

Segons es pot llegir en la presentació de la pròpia revista, la capçalera entrellaça significats importants que son els que marquen la seua línia editorial: "*claus*



implica possibilitat d'obrir lo que estava tancat [...], son principi i mig que faciliten el coneixement i possibiliten la millora; son també elements que eliminen desdors i dificultats que impedeixen aconseguir un fi. I *llibertat*, la condició més apreciada pel ser humà, es la facultat d'obrar sense més obstacles ni condicions que la llibertat dels demes, la contraposta a l'esclavitud...".

En el **numero 0**, al que

Convenció desija ne segixquen molts mes, naix oberta a col·laboracions plurals i inclús a ser veu d'entitats valencianes.

En este primer numero, ademés de la presentació se poden trobar articles en estos títols: "*Claus de Llibertat: una esperança nacionalista valenciana*", "*Sistema de finançament autonòmic. Anàlisi i alternativa*", "*Un segle de la desaparició de El Cuento del Dumenche/Dumenge*", "*100 anys del Vocabulari Ortogràfic Valencià-Castellà del pare Fullana*", "*Vaja un destarifo*", "*En el 150 aniversari del naixement del Pare Fullana*" i "*XL Aniversari de les Normes d'El Puig. 40 anys de resistència valenciana*".

Desigem als nostres companys exit i llarga vida.

RONDALLA

J.P.B.

Veritat i Mentira

Un dia Veritat i Mentira se trobaren en el camí.

–Bona vesprada –digue Veritat.

–Bona vesprada –respongue Mentira

–¿Cóm te va ultimament?

–No massa be, a qué negar-ho –sospirà Veritat–. Son temps difícils per ad algun com yo.

–Sí, ya veig –digue Mentira, llançant una mirada a les robes **espentolades** de Veritat–. Pareix que fa temps que no pegues un mos.

–Francament, aixina es –admete Veritat–. Ningu vol emplear-me hui en dia. Alla a on vaja, la majoria de la gent m'ignora o se changla de mi. Es **desencorajador**, t'ho assegure. Comence a preguntar-me per qué ho soporte.

–Exactament, ¿per qué? Vine en mi i yo te mostrare cómo millorar. No hi ha motius per a

que no pugues menjar opiparament, com yo, i vestir la millor roba, com yo. Pero has de prometre que no diras una paraula en contra meua mentres estigam junts.

Veritat feu eixa promesa i convingue en dur-se be en Mentira per un temps, no tant perquè li agradara la seua

companyia sino perquè tenia tanta fam que **defalliria** si no menjava res. Feren camí fins aplegar a una ciutat, i Mentira el conduí fins a la millor taula del millor restaurant.

–Cambrer, volem les millors carns, les llepolies més dolces, el millor vi –demanà, i menjaren i begueren tota la vesprada. A la fi, quan ya no pogue menjar més, Mentira començà a colpejar la taula cridant al gerent, que acodi a tota pressa.

–¿Quina classe de lloc es este? –protestà Mentira–. Fa una hora que li doni ad eixe cambrer una peça d'or i encara no nos ha dut les **tornes**.

El gerent cridà al cambrer, el qual digue que eixe cavaller no li havia donat un sol centim.

–¿Qué? –cridà Mentira, atraent l'atenció de tots els presents–. ¡Este lloc es increïble! ¡Venen a dinar

ciudadans inocents i respectuosos de la llei, i vostes els despullen dels diners que han guanyat en tant d'esforç! ¡Son una colla de lladres i mentirosos! ¡M'hauran enganyat una vegada, pero mai més me voran de nou! ¡Tinga! –li llançà una peça d'or al gerent–. ¡Pero esta vegada duga'm les **tornes**!

Pero el gerent, tement per la reputació del seu establiment, se negà a acceptar la peça d'or; per contra, li dugue a Mentira el canvi de la primera moneda que ell afirmava haver donat. En acabant, dugue al cambrer a part i l'acusà de **pillastre**, i amenaçà en despachar-lo. I per molt que el cambrer insistia en que eixe home no li havia donat un centim, el gerent se negava a creure'l.

–¡Ai, Veritat!, ¿a on t'has amagat? –sospirà el cambrer–. ¿Has abandonat als treballadors?

–No,estic ací –grunyi Veritat per als seus adins–, pero la fam me nuvolà el juí i ara no puc parlar sense trencar la promesa que li feu a Mentira.

En quant estigueren en el carrer, Mentira amollà una risotada i palmejà a Veritat en l'esquena.

–¿Veus cómo funciona el món? Me les he arreglat molt be, ¿no creus?

Pero Veritat s'alluntà del seu companyer.

–Preferixc morir-me de fam a viure com tu –digue.

I aixina, Veritat i Mentira seguiren cada qual el seu camí, i mai més viajaren junts.

Traducció i adaptació a la llengua valenciana d'una rondalla tradicional grega treta de forum-psicologos.blogspot

GLOSSARI (paraula/ sinònims: definició)
Defalliria de **defallir/ candir/ desmollor/ decaure/ declinar/ minvar**: Perdre les forces vitals, físiques o morals.
Desencorajador/ desmoralizador:

Que desencoraja, que desanima.
Espentolat/ despentolat: Fet pentols o trossos, esgarrat; sol dir-se del vestuari.
Pillastre/ sagaç/ guilopo/ astut: Habil

per a enganyar o per a no ser enganyat i per a aconseguir artificiosament qualsevol cosa.

Tornes/ canvi/ cambi: Diners sobrants que es tornen quan se paga de més.